

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (šesto vijeće)

7. ožujka 2024.*

„Žalba – Tužba za naknadu štete – Izvanugovorna odgovornost Europske unije – Navodno nezakonito postupanje Europskog ureda za borbu protiv prijevara (OLAF) – OLAF-ovo priopćenje za medije – Zaštita pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije – Uredba (EU) 2018/1725 – Članak 3. točka 1. – Pojmovi, osobni podaci i pojedinac čiji se identitet može utvrditi – Istrage koje provodi OLAF – Uredba (EU, Euratom) br. 883/2013 – Pretpostavka nedužnosti – Pravo na dobru upravu”

U predmetu C-479/22 P,

povodom žalbe na temelju članka 56. Statuta Suda Europske unije, podnesene 14. srpnja 2022.,

OC, kojeg zastupa I. Ktenidis, *dikigoros*,

žalitelj,

a druga stranka u postupku je:

Europska komisija, koju zastupaju T. Adamopoulos, J. Baquero Cruz, F. Blanc Simonetti i A. Bouchagiar, u svojstvu agenata,

tuženik u prvostupanjskom postupku,

SUD (šesto vijeće),

u sastavu: T. von Danwitz (izvjestitelj), predsjednik vijeća, P. G. Xuereb i A. Kumin, suci,

nezavisni odvjetnik: N. Emiliou,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani postupak,

odlučivši, nakon što je saslušao nezavisnog odvjetnika, da u predmetu odluči bez mišljenja,

donosi sljedeću

* Jezik postupka: grčki

Presudu

- 1 Svojom žalbom osoba OC zahtijeva ukidanje presude Općeg suda Europske unije od 4. svibnja 2022., OC/Komisija (T-384/20, u daljnjem tekstu: pobijana presuda, EU:T:2022:273), kojom je taj sud odbio njezinu tužbu na temelju članka 268. UFEU-a kojom se traži naknada štete koju je navodno pretrpjela zbog priopćenja za medije br. 13/2020 Europskog ureda za borbu protiv prijevvara (OLAF) od 5. svibnja 2020. naslovljenog „OLAF-ova istraga otkrila prijevvaru u vezi s financiranjem istraživanja u Grčkoj” (*OLAF investigation uncovers research funding fraud in Greece*) (u daljnjem tekstu: sporno priopćenje za medije) jer je taj ured nezakonito obradio njezine osobne podatke i objavio o njoj lažne informacije.

I. Pravni okvir

A. Uredba (EU, Euroatom) br. 883/2013

- 2 Članak 5. Uredbe (EU, Euroatom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. rujna 2013. o istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevvara (OLAF) i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1073/1999 Europskog parlamenta i Vijeća te Uredbe Vijeća (Euroatom) br. 1074/1999 (SL 2013., L 248, str. 1. i ispravak SL 2020., L 426, str. 97.), naslovljen „Pokretanje istraga”, u svojem stavku 1. propisuje:

„Glavni direktor može pokrenuti istragu ako postoji dovoljno utemeljena sumnja, koja se također može temeljiti na informacijama koje je dala treća strana ili anonimnim informacijama, da je došlo do prijevare, korupcije ili bio koje druge nezakonite aktivnosti kojom se šteti financijskim interesima [Europske] unije. U odluci o pokretanju istrage glavni direktor uzima u obzir prioritete istražne politike i godišnji plan upravljanja [OLAF-om] sastavljen u skladu s člankom 17. stavkom 5. Ta odluka također uzima u obzir potrebu učinkovitog korištenja sredstvima [OLAF-a] i razmjernosti upotrijebljenih sredstava. U pogledu unutarnjih istraga posebna se pozornost posvećuje izboru najprimjerenije institucije, tijela, ureda ili agencije za njihovo provođenje, pri čemu se posebno uzimaju u obzir vrsta činjenica, stvarne ili potencijalne financijske posljedice predmeta i vjerojatnost daljnjih sudskih mjera.”

- 3 U članku 9. te uredbe, naslovljenom „Postupovna jamstva”, u stavku 1. propisuje se:

„[OLAF] u svojim istragama prikuplja dokaze u korist umiješanih osoba i protiv njih. Istrage se provode na objektivan i nepristran način te u skladu s načelom pretpostavke nedužnosti i s postupovnim jamstvima iz ovog članka.”

- 4 Članak 10. navedene uredbe, naslovljen „Povjerljivost i zaštita podataka”, određuje:

„1. Informacije prosljeđene ili dobivene u bilo kojem obliku tijekom vanjskih istraga zaštićuju se u skladu s odgovarajućim odredbama.

2. Informacije prosljeđene ili dobivene u bilo kojem obliku tijekom unutarnjih istraga smatraju se poslovnom tajnom i uživaju zaštitu koja se predviđa pravilima važećima u institucijama Unije.

[...]

5. Glavni direktor osigurava da je svako obavještanje javnosti neutralno i nepristrano te da se pri otkrivanju informacija poštuje povjerljivost istraga i pridržava načela iz ovog članka i članka 9. stavka 1.

[...]

- 5 Članak 11. Uredbe br. 883/2013, naslovljen „Izvješće o istrazi i mjere koje se poduzimaju nakon istrage”, u stavku 1. predviđa:

„Kad [OLAF] završi istragu, sastavlja se izvješće pod vodstvom glavnog direktora. U izvješću se navodi pravna osnova istrage, provedene faze postupka, utvrđene činjenice i njihova preliminarna zakonska ocjena, procjena financijskih posljedica utvrđenih činjenica, poštovanje postupovnih jamstava u skladu s člankom 9. i zaključci istrage.

Izvješću se prilažu preporuke glavnog direktora o tome trebaju li se poduzimati mjere ili ne. U preporukama se po potrebi navode sve stegovne, upravne, financijske i/ili sudske mjere institucija, tijela, ureda i agencija kao i nadležnih tijela država članica o kojima je riječ, te se posebno naznačuje procjena povrata iznosa i preliminarna zakonska ocjena utvrđenih činjenica.”

B. OUZP

- 6 Članak 2. Uredbe (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL 2016., L 119, str. 1. te ispravci SL 2018., L 127, str. 2. i SL 2021., L 74, str. 35.; u daljnjem tekstu: OUZP), naslovljen „Glavno područje primjene”, u svojem stavku 3. propisuje:

„Na obradu osobnih podataka koju obavljaju institucije, tijela, uredi i agencije Unije primjenjuje se Uredba (EZ) br. 45/2001 [Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2000. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama i tijelima Zajednice i o slobodnom kretanju takvih podataka (SL 2001., L 8, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 13., svezak 34., str. 6.)]. Uredba (EZ) br. 45/2001 i drugi pravni akti Unije primjenjivi na takvu obradu osobnih podataka moraju se prilagoditi načelima i pravilima ove Uredbe u skladu s člankom 98.”

- 7 Člankom 4. OUZP-a, naslovljenom „Definicije”, propisuje se:

„Za potrebe ove Uredbe:

1. „osobni podaci” znači svi podaci koji se odnose na pojedinca čiji je identitet utvrđen ili se može utvrditi („ispitanik”); pojedinac čiji se identitet može utvrditi jest osoba koja se može identificirati izravno ili neizravno, osobito uz pomoć identifikatora kao što su ime, identifikacijski broj, podaci o lokaciji, mrežni identifikator ili uz pomoć jednog ili više čimbenika svojstvenih za fizički, fiziološki, genetski, mentalni, ekonomski, kulturni ili socijalni identitet tog pojedinca;

[...]

8 Članak 98. OUZP-a, naslovljen „Preispitivanje drugih akata Unije o zaštiti podataka”, propisuje:

„[Europska] komisija prema potrebi podnosi zakonodavne prijedloge s ciljem izmjene drugih pravnih akata Unije o zaštiti osobnih podataka kako bi se osigurala jedinstvena i dosljedna zaštita pojedinaca s obzirom na obradu. To se osobito odnosi na pravila u vezi sa zaštitom pojedinaca u pogledu obrade koju obavljaju institucije, tijela, uredi i agencije Unije te pravila u vezi sa slobodnim kretanjem takvih podataka.”

C. Uredba (EU) 2018/1725

9 U uvodnim izjavama 4., 5. i 16 Uredbe (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ (SL 2018., L 295, str. 39.) navodi se:

„(4) [OUZP-om] uređuju se prilagodbe Uredbe (EZ) br. 45/2001 kako bi se osigurao čvrst i usklađen okvir za zaštitu podataka u Uniji te kako bi se mogla primjenjivati usporedno s [OUZP-om].

(5) Radi usklađenog pristupa zaštiti osobnih podataka u cijeloj Uniji te slobodnog kretanja osobnih podataka unutar Unije potrebno je pravila o zaštiti osobnih podataka koja vrijede za institucije, tijela, uredi i agencije Unije što bolje uskladiti s pravilima o zaštiti osobnih podataka donesenima za javni sektor u državama članicama. Kad god se odredbe ove Uredbe temelje na istim načelima kao i odredbe [OUZP-a], te bi skupove odredbi, u skladu s ustaljenom sudskom praksom Suda Europske unije („Sud”) trebalo tumačiti ujednačeno, posebno zato što bi strukturu ove Uredbe trebalo shvatiti kao istovjetnu strukturi [OUZP-a].

[...]

(16) Načela zaštite podataka trebala bi se primjenjivati na sve informacije koje se odnose na pojedinca čiji je identitet utvrđen ili se može utvrditi. Osobne podatke koji su pseudonimizirani, a koji bi se mogli pripisati pojedincu uporabom dodatnih informacija, trebalo bi smatrati informacijama o pojedincu čiji se identitet može utvrditi. Kako bi se odredilo može li se utvrditi identitet pojedinca, trebalo bi uzeti u obzir sva sredstva, poput primjerice selekcije, koja voditelj obrade ili bilo koja druga osoba mogu po svemu sudeći upotrijebiti u svrhu izravnog ili neizravnog utvrđivanja identiteta pojedinca. Kako bi se utvrdilo je li po svemu sudeći izgledno da se upotrebljavaju sredstva za utvrđivanje identiteta pojedinca, trebalo bi uzeti u obzir sve objektivne čimbenike, kao što su troškovi i vrijeme potrebno za utvrđivanje identiteta, uzimajući u obzir i tehnologiju dostupnu u vrijeme obrade i tehnološki razvoj. Načela zaštite podataka stoga se ne bi trebala primjenjivati na anonimne informacije, odnosno informacije koje se ne odnose na pojedinca čiji je identitet utvrđen ili se može utvrditi ili na osobne podatke koji su učinjeni anonimnima na način da se identitet ispitanika ne može ili više ne može utvrditi. Ova se Uredba stoga ne odnosi na obradu takvih anonimnih informacija, među ostalim za statističke ili istraživačke svrhe.”

10 Članak 2. Uredbe 2018/1725, naslovljen „Područje primjene”, u stavku 1. određuje da se ta uredba „primjenjuje na obradu osobnih podataka u svim institucijama i tijelima Unije”.

11 U članku 3. navedene uredbe, naslovljenom „Definicije”, određuje se:

„Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

1. ‚osobni podaci’ znači svi podaci koji se odnose na pojedinca čiji je identitet utvrđen ili se može utvrditi („ispitanik”); pojedinac čiji se identitet može utvrditi jest osoba koja se može identificirati izravno ili neizravno, osobito uz pomoć identifikatora kao što su ime, identifikacijski broj, podaci o lokaciji, mrežni identifikator ili uz pomoć jednog ili više čimbenika svojstvenih za fizički, fiziološki, genetski, mentalni, ekonomski, kulturni ili socijalni identitet te fizičke osobe;

[...]

3. ‚obrada’ znači svaki postupak ili skup postupaka koji se obavljaju na osobnim podacima ili na skupovima osobnih podataka, bilo [...] otkrivanje prijenosom, širenjem ili stavljanjem na raspolaganje na drugi način [...];

[...]”

12 Članci 4. i 5. Uredbe 2018/1725 odnose se na načela obrade osobnih podataka i na zakonitost obrade. Člankom 6. te uredbe utvrđuju se elementi koje voditelj obrade mora uzeti u obzir kako bi utvrdio je li obrada u drugu svrhu u skladu sa svrhom u koju su osobni podaci prvotno prikupljeni. Naposljetku, članak 15. navedene uredbe utvrđuje popis informacija koje treba dostaviti ako se osobni podaci prikupljaju od ispitanika.

II. Okolnosti spora

13 Okolnosti spora, iznesene u točkama 1. do 8. pobijane presude, za potrebe ovog postupka mogu se sažeti kako je navedeno u nastavku.

14 Žalitelj, grčki državljanin, sveučilišni je istraživač u području primjena nanotehnologije, skladištenja energije i biomedicine.

15 Tijekom 2007. podnio je Europskom istraživačkom vijeću prijedlog za istraživanje koji se odnosio na projekt pod nazivom „Istraživanje prelaska iz mikro u nano: temelji, simulacije i teorijske i eksperimentalne primjene” (u daljnjem tekstu: projekt).

16 Komisija Europskih zajednica i Aristoteleio Panepistimio Thessalonikis (Aristotelovo sveučilište u Solunu, Grčka) (u daljnjem tekstu: Aristotelovo sveučilište) potpisali su 30. rujna 2008. Sporazum o dodjeli bespovratnih sredstava br. 211166 (u daljnjem tekstu: Sporazum) koji se odnosio na projekt. Aristotelovo sveučilište imenovano je kao institucija domaćin projekta. Dana 15. srpnja 2009. stupio je na snagu dodatak tom sporazumu, u skladu s kojim je Komisiju zamijenila Izvršna agencija Europskog istraživačkog vijeća (ERCEA) kao druga ugovorna stranka.

17 Sporazumom je bio predviđen maksimalni iznos bespovratnih sredstava u iznosu od 1 128 400 eura za realizaciju projekta koji je dodijeljen Aristotelovom sveučilištu kao glavnom korisniku, žalitelju kao glavnom istraživaču, kao i drugoj istraživačkoj ustanovi smještenoj u Grčkoj, koja je 25. veljače 2012. zamijenjena drugom istraživačkom institucijom iz Njemačke. Projekt je proveden u laboratoriju na tom sveučilištu čiji je direktor bio žaliteljev otac.

- 18 Budući da je projekt dovršen 30. rujna 2013., Aristotelovo sveučilište prijavilo je ERCEA-i troškove u ukupnom iznosu od 1 116 189,21 eura, koji su uključivali troškove osoblja u iznosu od 255 219,37 eura i iznos od 15 020,54 eura na ime putnih troškova. Ono je zatražilo isplatu tog iznosa na temelju Sporazuma.
- 19 Nakon *ex post* financijske revizije ERCEA je zaključila da su troškovi osoblja u iznosu od 245 525,43 eura neprihvatljivi te je odlučila od Aristotelovog sveučilišta zatražiti povrat tog iznosa izdavanjem obavijesti o terećenju u tu svrhu. Aristotelovo sveučilište je pred Općim sudom osporilo osnovanost te obavijesti o terećenju. Presudom od 17. siječnja 2019., Aristoteleio Panepistimio Thessalonikis/ERCEA (T-348/16 OP, EU:T:2019:14), Opći sud presudio je da potraživanje iz ERCEA-ine obavijesti o terećenju, kojim se traži da to sveučilište vrati iznos od 245 525,43 eura, nije osnovano i da iznos od 233 611,75 eura odgovara prihvatljivim troškovima. Povodom žalbe tu je presudu potvrdio Sud presudom od 14. siječnja 2021., ERCEA/Aristoteleio Panepistimio Thessalonikis (C-280/19 P, EU:C:2021:23).
- 20 Budući da je ERCEA također obavijestila OLAF o rezultatima svoje revizije, glavni direktor OLAF-a odlučio je 29. svibnja 2015., u skladu s člankom 5. Uredbe br. 883/2013, pokrenuti istragu o mogućim nepravilnostima ili mogućoj prijevarama u okviru provedbe projekta.
- 21 U svojem konačnom izvješću o istrazi od 11. studenoga 2019. OLAF je iznio nekoliko utvrđenja. Na temelju tih utvrđenja, s jedne strane, preporučio je ERCEA-i da poduzme odgovarajuće mjere kako bi od Aristotelovog sveučilišta vratila iznose za koje se smatralo da su neopravdani. S druge strane, prosljedio je to izvješće nacionalnim pravosudnim tijelima i preporučio im da pokrenu postupke zbog prijevare te zbog krivotvorenja i korištenja krivotvorenih isprava protiv žalitelja, njegova oca i određenih članova osoblja tog sveučilišta.
- 22 Dana 5. svibnja 2020. OLAF je na svojoj internetskoj stranici objavio sporno priopćenje za medije. To priopćenje, u kojem se navodi istraga navedena u točkama 20. i 21. ove presude, glasilo je kako slijedi:

„Zaštita proračuna Unije namijenjenog za istraživanja uvijek je bila posebno važna za [OLAF]. Istražitelji [OLAF-a] otkrili su složenu prijevarama koja uključuje grčku znanstvenicu i njezinu mrežu međunarodnih istraživača.

Predmet se odnosi na subvenciju u iznosu od oko 1,1 milijun eura koju je [ERCEA] dodijelila jednom grčkom sveučilištu. Ta su sredstva bila namijenjena financiranju istraživačkog projekta koji je vodila obećavajuća mlada znanstvenica čiji je otac radio na predmetnom sveučilištu. Projekt je obuhvaćao mrežu od više od 40 istraživača iz cijelog svijeta pod vodstvom grčke znanstvenice.

OLAF-u su se počele javljati sumnje kada je otkrio način na koji su međunarodni istraživači navodno plaćeni. Čekovi su izdani na ime pojedinačnih istraživača, ali su nakon toga bili položeni na bankovne račune koji su imali više opunomoćenika. Sumnje su se povećale kada se ispostavilo da je glavna znanstvenica polagala čekove na bankovne račune.

Tim OLAF-ovih istražitelja stoga je odlučio provesti terensku provjeru na predmetnom sveučilištu. Unatoč pokušajima glavne znanstvenice da ometa istragu, uz pomoć grčkih nacionalnih tijela kaznenog progona koja su omogućila pristup bankovnim računima te zahvaljujući digitalnim kriminalističkim istragama samog OLAF-a, OLAF je uspio rekonstruirati istinu koja se skrivala iza prijevare.

Pronađeni su konkretni dokazi koji pokazuju da je glavna znanstvenica otvorila bankovne račune korištene za „plaćanje” međunarodnih istraživača te je bila opunomoćena po tim računima, a u svrhu dobivanja pristupa tim sredstvima. OLAF je slijedio financijske tragove i uspio dokazati da je znanstvenica podigla znatne iznose u gotovini ili da su bili preneseni na njezin osobni račun. OLAF je stupio u kontakt s određenim istraživačima koji su navodno sudjelovali u istraživačkom projektu. Nijedan od njih nije znao da su njihova imena povezana s projektom, nisu imali saznanja o bankovnim računima koji su otvoreni na njihova imena niti su znali za bilo kakvu uplatu u svojukorist.

[...]

Istraga je dovršena u studenom prošle godine te se, s jedne strane, ERCEA-i preporučuje da traži povrat oko 190 000 eura (odnosno dio bespovratnih sredstava u iznosu od 1,1 milijun eura koja su se navodno isplaćivala međunarodnim istraživačima) i, s druge strane, preporučuje se nacionalnim tijelima da pokrenu sudske postupke protiv uključenih osoba.”

III. Postupak pred Općim sudom i pobijana presuda

- 23 Tužbom podnesenom tajništvu Općeg suda 16. lipnja 2020. žalitelj je podnio tužbu na temelju članka 268. UFEU-a kojom je tražio da se Komisiji naloži naknada neimovinske štete koju mu je navodno prouzročilo sporno priopćenje za medije.
- 24 U prilog svojoj tužbi žalitelj je tvrdio da je OLAF objavom spornog priopćenja za medije očito povrijedio odredbe Uredbe 2018/1725 o zaštiti osobnih podataka, načelo pretpostavke nedužnosti iz članka 48. stavka 1. Povelje Europske unije o temeljnim pravima (u daljnjem tekstu: Povelja) i članak 9. stavak 1. Uredbe br. 883/2013, obvezu poštovanja povjerljivosti istraga iz članka 10. stavka 5. potonje uredbe, pravo na dobru upravu iz članka 41. Povelje i načelo proporcionalnosti.
- 25 Pobijanom presudom Opći sud odbio je sve prigovore koje je žalitelj istaknuo protiv OLAF-a i u cijelosti odbio tužbu koju je podnio.

IV. Zahtjevi stranaka

- 26 Žalitelj u žalbi od Suda zahtijeva da:
  - ukine pobijanu presudu,
  - konačno odluči o sporu, i
  - naloži Komisiji snošenje troškova žalbenog postupka i postupka pred Općim sudom.
- 27 Komisija od Suda zahtijeva da:
  - odbije žalbu, i
  - naloži žalitelju snošenje troškova.

V. O žalbi

- 28 U prilog svojoj žalbi žalitelj ističe tri žalbena razloga, prvi, koji se temelji na pogrešnom tumačenju pojma „pojedinaac čiji se identitet može utvrditi” u smislu članka 3. točke 1. Uredbe 2018/1725, drugi, koji se temelji na pogrešnom tumačenju članka 9. stavka 1. Uredbe br. 883/2013 i članka 48. stavka 1. Povelje, u vezi s člankom 6. stavkom 2. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, potpisane u Rimu 4. studenoga 1950. (u daljnjem tekstu: EKLJP), koji se odnosi na doseg pretpostavke nedužnosti, i treći, koji se temelji na iskrivljavanju dokaza u vezi s povredom članka 41. Povelje koji se odnosi na pravo na dobru upravu.

A. Prvi žalbeni razlog

- 29 Prvim žalbenim razlogom, koji je podijeljen na četiri dijela, žalitelj tvrdi da je Opći sud povrijedio pravo Unije time što je u točkama 91. i 92. pobijane presude zaključio da žalitelj nije dokazao da je sporno priopćenje za medije samo po sebi, kao i pomoću sredstava koja čitatelj po svemu sudeći može upotrijebiti, omogućilo identifikaciju žalitelja, tako da informacije sadržane u tom priopćenju nisu obuhvaćene pojmom „osobni podaci” u smislu članka 3. točke 1. Uredbe 2018/1725 i da ta uredba nije primjenjiva.

1. Prvi i drugi dio prvog žalbenog razloga

a) Argumentacija stranaka

- 30 Prvim i drugim dijelom prvog žalbenog razloga, koje valja razmotriti zajedno, žalitelj prigovara Općem sudu da je primijenio pogrešne pravne kriterije u svrhu tumačenja pojma „pojedinaac čiji se identitet može utvrditi” iz članka 3. točke 1. Uredbe 2018/1725.
- 31 Kad je riječ o prvom dijelu, žalitelj tvrdi da je Opći sud u točki 49. pobijane presude počinio pogrešku koja se tiče prava time što je presudio da identifikacija žalitelja mora proizlaziti iz spornog priopćenja za medije i da ne može proizlaziti iz vanjskih ili dodatnih elemenata koji nisu obuhvaćeni postupanjem koje se stavlja na teret OLAF-u. Prema sudskoj praksi Suda, pojmu „neizravna identifikacija” svojstveno je da su potrebni dodatni elementi za identifikaciju, a takvi elementi mogu biti dostupni osobi koja nije voditelj obrade (vidjeti u tom smislu presudu od 19. listopada 2016., Breyer, C-582/14, EU:C:2016:779, t. 39. i 41.).
- 32 Stoga je Opći sud u točki 76. pobijane presude pogrešno smatrao da se ne može „utvrditi identitet” pojedinca na kojeg se informacija odnosi u smislu tog članka 3. točke 1. Uredbe 2018/1725, osim ako „prosječni čitatelj” koji sam ne raspolaže dodatnim elementima na temelju kojih može utvrditi identitet osobe na koju se informacija odnosi – može utvrditi njegov identitet. Naprotiv, ta se odredba odnosi na sve osobe koje nisu voditelj obrade, a koje raspolažu takvim elementima. Stoga je Opći sud u točkama 81., 82. i 87. pobijane presude pogrešno odbio uzeti u obzir okolnost da ga je njemački novinar iz točke 77. pobijane presude identificirao kao osobu na koju se odnosi sporno priopćenje za medije. Opći sud trebao je presuditi da njegov identitet može utvrditi čitatelj koji raspolaže dodatnim elementima, poput tog njemačkog novinara, i da su, u svakom slučaju, identifikatori iz tog priopćenja za medije mogli dovesti do toga da njegov identitet utvrde članovi njegove obitelji i njegovi kolege koji su upoznati s njegovom profesionalnom karijerom, kao i s činjenicom njegova položaja glavnog istraživača u okviru projekta.

- 33 Drugim dijelom prvog žalbenog razloga žalitelj tvrdi da je Opći sud u točkama 65., 67. i 68. pobijane presude počinio pogrešku koja se tiče prava time što je smatrao da su samo manja ili beznačajna sredstva, koja mogu lako i brzo dokazati identitet osobe na koju se informacija odnosi, obuhvaćena pojmom „sredstva [...] koja [se] mogu po svemu sudeći upotrijebiti” za identifikaciju osobe na koju se osobni podaci odnose. Naime, u uvodnoj izjavi 16. Uredbe 2018/1725 navodi se samo da bi, kako bi se utvrdilo je li izgledno da će se upotrijebiti sredstva za identifikaciju osobe, trebalo uzeti u obzir troškove identifikacije i vrijeme koje je za nju potrebno, a da se pritom ne zahtijeva da ti troškovi ili to vrijeme budu minimalni ili beznačajni.
- 34 Komisija zahtijeva da se prvi i drugi dio prvog žalbenog razloga odbiju.
- 35 Kad je riječ o prvom dijelu, ta institucija ističe da se u Uredbi 2018/1725 kao kriterij za definiciju mogućnosti identifikacije navodi „rizik identifikacije” i upućuje na potrebu uzimanja u obzir „svih objektivnih čimbenika” kako bi se utvrdio taj rizik. Stoga sama hipotetska mogućnost razlikovanja osobe nije dovoljna da bi se smatralo da se njezin „identitet može utvrditi”. Podsjećajući na to da je žalba ograničena na pravna pitanja, Komisija ističe da je Opći sud razmotrio činjenične navode žalitelja kako bi utvrdio može li se njegov identitet izravno ili neizravno utvrditi, ističući da je na njemu da podnese dokaz da su ispunjeni uvjeti za izvanugovornu odgovornost Unije na temelju članka 340. UFEU-a. Međutim, Opći sud je u točki 73. pobijane presude zaključio da žalitelj nije dokazao da čitatelj spornog priopćenja za medije može sa sigurnošću utvrditi njegov identitet sredstvima koja se mogu po svemu sudeći upotrijebiti.
- 36 Usto, Komisija objašnjava da je Opći sud u točki 58. pobijane presude zaključio da žalitelj nije dokazao postojanje nijednog konkretnog slučaja u kojem se njegov identitet utvrdio samim čitanjem spornog priopćenja za medije. Stoga žalitelj ne može osnovano temeljiti svoj argument na činjenici da su njegov identitet mogli utvrditi članovi njegove obitelji ili kolege. Usto, kao što to proizlazi iz točaka 73. i 78. do 81. pobijane presude, pred Općim je sudom utvrđeno da je jedina osoba koja je utvrdila i otkrila identitet žalitelja bio njemački novinar, ali je on već bio upoznat sa žaliteljevim profesionalnim putem i profesionalnim putem njegova oca te je raspolagao velikom količinom informacija. Međutim, u stadiju žalbe ne može se navoditi da je navedeni novinar imao „subjektivne vanjske spoznaje” o žalitelju.
- 37 Kad je riječ o drugom dijelu prvog žalbenog razloga, Komisija tvrdi da iz točaka 65. do 68. pobijane presude ne proizlazi da samo „minimalna ili beznačajna” sredstva ispunjavaju kriterije iz definicije „sredstva [...] koja [se] mogu po svemu sudeći upotrijebiti”. Konkretno, žaliteljeva argumentacija temelji se na pogrešnom i izoliranom tumačenju posljednje rečenice točke 65. pobijane presude, koju treba tumačiti zajedno s ostatkom sadržaja te točke 65. i točkama 61. do 68. te presude, u kojima je Opći sud razmotrio žaliteljevu argumentaciju. Pravni test koji je primijenio Opći sud odnosio se upravo na pitanje može li se utvrditi žaliteljev identitet u spornom priopćenju za medije sredstvima koja se mogu po svemu sudeći upotrijebiti.

b) Ocjena Suda

- 38 Prvim i drugim dijelom prvog žalbenog razloga žalitelj u biti prigovara Općem sudu da je počinio više pogrešaka koje se tiču prava time što je presudio da informacije iz spornog priopćenja za medije nisu obuhvaćene pojmom „osobni podaci” u smislu članka 3. točke 1. Uredbe 2018/1725 i da stoga ta uredba na njih nije primjenjiva.

1) Dopusštenost prvog dijela prvog žalbenog razloga

- 39 Komisija smatra da su određeni argumenti izneseni u prilog prvom dijelu prvog žalbenog razloga obuhvaćeni ocjenom činjenica koju provodi Opći sud i stoga nisu predmet nadzora Suda u okviru ove žalbe.
- 40 S tim u vezi valja podsjetiti na to da je pravna kvalifikacija neke činjenice ili akta, koju je izvršio Opći sud, pravno pitanje koje se može isticati u okviru žalbenog postupka (presuda od 12. svibnja 2022., Klein/Komisija, C-430/20 P, EU:C:2022:377, t. 41. i navedena sudska praksa).
- 41 Međutim, iz teksta prvog dijela prvog žalbenog razloga, kao i svih argumenata istaknutih u prilog tom razlogu proizlazi da žalitelj prigovara Općem sudu da je počinio pogrešku koja se tiče prava time što je svoju odluku temeljio na pogrešnim pravnim kriterijima prilikom tumačenja pojma „pojedinač čiji se identitet može utvrditi ” i time što je na temelju toga pogrešno pravno kvalificirao informacije iz spornog priopćenja za medije na način da nisu obuhvaćene pojmom „osobni podaci” iz članka 3. točke 1. Uredbe 2018/1725.
- 42 Iz toga slijedi da je prvi dio prvog žalbenog razloga dopušten.

2) Osnovanost prvog i drugog dijela prvog žalbenog razloga

- 43 Uvodno valja istaknuti da je definicija pojma „osobni podaci” iz članka 3. točke 1. Uredbe 2018/1725 u biti istovjetna definiciji iz članka 4. točke 1. OUZP-a. Usto, kao što to proizlazi iz uvodnih izjava 4. i 5. Uredbe 2018/1725 te članka 2. stavka 3. i članka 98. OUZP-a, zakonodavac Unije želio je uspostaviti sustav zaštite osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije istovjetan onomu iz OUZP-a kako bi se osigurala ujednačena i dosljedna zaštita pojedinaca u pogledu obrade njihovih osobnih podataka u Uniji. Stoga valja osigurati jednako tumačenje članka 3. točke 1. Uredbe 2018/1725 i članka 4. točke 1. GDPR-a.
- 44 Članak 3. točka 1. Uredbe 2018/1725 navodi da su osobni podaci „svi podaci koji se odnose na pojedinca čiji je identitet utvrđen ili se može utvrditi”.
- 45 Međutim, Sud je utvrdio da upotreba izraza „svi podaci” u definiciji pojma „osobni podaci” iz članka 4. stavka 1. OUZP-a odražava cilj zakonodavca Unije da tom pojmu da široki smisao, koji može obuhvaćati razne vrste podataka, kako objektivnih tako i subjektivnih u obliku mišljenja ili ocjena, pod uvjetom da se oni „odnose” na dotičnu osobu. Informacija se odnosi na pojedinca čiji je identitet utvrđen ili se može utvrditi kada je zbog svojeg sadržaja, cilja ili učinka povezana s osobom čiji se identitet može utvrditi (presuda od 4. svibnja 2023., Österreichische Datenschutzbehörde i CRIF, C-487/21, EU:C:2023:369, t. 23. i 24.).
- 46 Kad je riječ o obilježju koje ima pojedinac, a to je da se njegov identitet „može utvrditi”, članak 3. točka 1. Uredbe 2018/1725 precizira da pojedinac čiji se identitet može utvrditi jest „osoba koja se može identificirati izravno ili neizravno, osobito uz pomoć identifikatora kao što su ime, identifikacijski broj, podaci o lokaciji, mrežni identifikator ili uz pomoć jednog ili više čimbenika svojstvenih za fizički, fiziološki, genetski, mentalni, ekonomski, kulturni ili socijalni identitet te fizičke osobe”.

- 47 Zakonodavac Unije upotrebljava pojam „neizravno” kako bi istaknuo da za kvalifikaciju informacije kao osobnog podatka nije potrebno da ta informacija sama po sebi omogućuje identifikaciju osobe o kojoj je riječ (vidjeti po analogiji presudu od 19. listopada 2016., Breyer, C-582/14, EU:C:2016:779, t. 41.).
- 48 Uvodna izjava 16. Uredbe 2018/1725 u tom pogledu pojašnjava da, kako bi se odredilo može li se identitet pojedinca utvrditi, treba uzeti u obzir „sva sredstva” koja voditelj obrade ili „bilo koja druga osoba mogu po svemu sudeći” upotrijebiti u svrhu „izravnog ili neizravnog” utvrđivanja identiteta pojedinca. Dakle, kako bi se podatak mogao kvalificirati kao „osobni podatak” nije potrebno da se sve informacije koje omogućuju utvrđivanje identiteta osobe o kojoj je riječ moraju nalaziti u posjedu samo jedne osobe (vidjeti po analogiji presudu od 19. listopada 2016., Breyer, C-582/14, EU:C:2016:779, t. 43.).
- 49 Konkretno, okolnost da su potrebne dodatne informacije za utvrđivanje identiteta osobe o kojoj je riječ ne može isključiti mogućnost da se predmetni podaci kvalificiraju kao osobni podaci (vidjeti po analogiji presudu od 19. listopada 2016., Breyer, C-582/14, EU:C:2016:779, t. 44.).
- 50 Međutim, također je potrebno da mogućnost kombiniranja predmetnih podataka s dodatnim informacijama predstavlja sredstvo koje se može po svemu sudeći upotrijebiti za utvrđivanje identiteta osobe o kojoj je riječ. Kako bi se utvrdilo je li po svemu sudeći izgledno da će se upotrijebiti sredstva za utvrđivanje identiteta pojedinca, trebalo bi, u skladu s uvodnom izjavom 16. Uredbe 2018/1725 uzeti u obzir sve objektivne čimbenike, kao što su troškovi i vrijeme potrebno za utvrđivanje identiteta, uzimajući u obzir i tehnologiju dostupnu u vrijeme obrade i tehnološki razvoj.
- 51 U tom pogledu, Sud je već presudio da se za sredstvo ne može po svemu sudeći očekivati da će se upotrijebiti za utvrđivanje identiteta osobe o kojoj je riječ ako je identifikacija te osobe zabranjena zakonom ili neostvariva u praksi, primjerice, zbog toga što bi značila nerazmjerne napore u pogledu vremena, troškova i rada, tako da se rizik identifikacije u stvarnosti čini neznatnim (vidjeti po analogiji presudu od 19. listopada 2016., Breyer, C-582/14, EU:C:2016:779, t. 46.).
- 52 U ovom slučaju, u okviru svojeg ispitivanja kojim se nastojalo utvrditi sadržava li sporno priopćenje za medije osobne podatke u smislu članka 3. točke 1. Uredbe 2018/1725, Opći sud je u točki 49. pobijane presude podsjetio na to da samo akti ili postupanja koja su pripisiva instituciji ili tijelu Unije mogu dovesti do nastanka odgovornosti Unije. Iz toga je u toj točki 49. zaključio da žaliteljevo utvrđivanje identiteta mora proizlaziti iz spornog priopćenja za medije i ne može proizlaziti iz vanjskih elemenata koji se ne odnose na postupanje koje se stavlja na teret OLAF-u, tako da je razmotrio informacije koje su se nalazile samo u tom priopćenju i koje su, ako je primjenjivo, njegovim čitateljima mogle omogućiti da utvrde identitet žalitelja.
- 53 Nadalje, kad je riječ o tome da je njemački novinar koji je objavio članak na društvenim mrežama (Twitter) o OLAF-ovim optužbama iz spornog priopćenja za medije koje se odnose na žalitelja otkrio njegov identitet, Opći sud je u točkama 82. i 87. pobijane presude smatrao da se to otkrivanje ne može uzeti u obzir jer taj novinar nije mogao utvrditi identitet žalitelja samo na temelju identifikatora prisutnih u spornom priopćenju za medije, nego se morao koristiti vanjskim i dodatnim elementima za utvrđivanje identiteta izvan navedenog priopćenja. Kako bi došao do tog zaključka, Opći sud je u točkama 76. i 81. pobijane presude, među ostalim, smatrao da navedeni novinar nije prosječan čitatelj, nego profesionalni istraživački novinar specijaliziran za područje znanosti koji je imao subjektivna vanjska saznanja o žalitelju.

- 54 Međutim, pitanje jesu li informacije sadržane u priopćenju za medije koje potječe od institucije ili tijela Unije obuhvaćene pojmom „osobni podaci” u smislu članka 3. točke 1. Uredbe 2018/1725 ne može se miješati s pitanjem koje se odnosi na uvjete nužne za nastanak izvanugovorne odgovornosti Unije. To prvo pitanje treba ocjenjivati isključivo s obzirom na uvjete postavljene tom odredbom i stoga ne može, suprotno onomu što je Opći sud presudio u točki 49. pobijane presude, ovisiti o razmatranjima koja se odnose na pripisivost akta Uniji.
- 55 U vezi s potonjim, kao što to proizlazi iz razmatranja u točkama 48. do 51. ove presude, „neizravnoj identifikaciji” osobe svojstveno je to da dodatne informacije treba kombinirati s podacima o kojima je riječ kako bi se utvrdio identitet osobe o kojoj je riječ. Iz toga također proizlazi da činjenica da su dodatne informacije u posjedu druge osobe ili izvora, a ne voditelja obrade podataka o kojima je riječ, ni na koji način ne isključuje, suprotno onomu što je Opći sud presudio u točkama 49. i 87. pobijane presude, to da se može utvrditi identitet osobe o kojoj je riječ.
- 56 Usto, Uredbom 2018/1725 ne postavlja se nikakav uvjet u pogledu osoba koje mogu utvrditi identitet osobe s kojom je informacija povezana, s obzirom na to da se u uvodnoj izjavi 16. te uredbe ne upućuje samo na voditelja obrade nego i na „bilo koj[u] drug[u] osob[u]”.
- 57 Konkretno, kad je riječ o priopćenju za medije koje je izdalo istražno tijelo kako bi obavijestilo javnost o ishodu istrage, njegovi adresati su po samoj njegovoj prirodi, među ostalim, novinari, tako da ih se ne može razlikovati od „prosječnog čitatelja” na kojeg se upućuje u točki 76. pobijane presude.
- 58 Međutim, samo na temelju okolnosti da je istražni novinar, kao u ovom slučaju, objavio identitet osobe obuhvaćene priopćenjem za medije, ne može se zaključiti da se informacije koje se nalaze u tom priopćenju nužno moraju kvalificirati kao osobni podaci u smislu članka 3. točke 1. Uredbe 2018/1725 i osloboditi se obveze provođenja razmatranja može li se utvrditi identitet osobe o kojoj je riječ.
- 59 Kad je riječ o pitanju je li Opći sud počinio pogrešku koja se tiče prava prilikom pravne kvalifikacije činjenica u pogledu toga može li se utvrditi žaliteljev identitet, sporno priopćenje za medije sadržava, kao što je to Opći sud u biti istaknuo u točkama 53. do 55. pobijane presude, određen broj informacija koje se odnose na žalitelja, a koje mogu omogućiti da se utvrdi njegov identitet, odnosno njegov spol, državljanstvo i zanimanje, sadržava naznaku da je riječ o mladoj osobi koja je bila zadužena za predmetni financirani istraživački projekt, kao i navođenje iznosa bespovratnih sredstava, tijela koje ih je dodijelilo, odnosno ERCEA-e, prirode subjekta koji je bio domaćin projekta i zemlje u kojoj se on nalazio, to jest sveučilište u Grčkoj, upućivanje na oca predmetne osobe i na činjenicu da on obavlja svoje zanimanje u tom istom subjektu, kao i približan broj istraživača koji rade, pod vodstvom osobe o kojoj je riječ, na navedenom projektu.
- 60 Međutim, suprotno zaključku do kojeg je Opći sud došao u točki 68. pobijane presude, informacije koje se odnose na spol osobe iz priopćenja za medije, njezino državljanstvo, zanimanje njezina oca, iznos bespovratnih sredstava za istraživački projekt i zemljopisnu lokaciju subjekta koji je domaćin tog istraživačkog projekta, promatrane zajedno, sadržavaju informacije koje omogućuju utvrđivanje identiteta osobe na koju se odnosi to priopćenje za medije, osobito od strane osoba koje rade u istom znanstvenom području i poznaju njezinu profesionalnu karijeru.

- 61 U tom kontekstu, sudska praksa Suda navedena u točki 51. ove presude ne omogućuje da se rizik od utvrđivanja identiteta predmetne osobe kvalificira kao beznačajan. U tom pogledu, kad je riječ o osobama koje rade u istom znanstvenom području, informacije poput onih iz prethodne točke ove presude, promatrane zajedno, takve su prirode da omogućuju utvrđivanje identiteta predmetne osobe, a da ta identifikacija ne podrazumijeva nerazmjerni napor u pogledu vremena, troškova i rada. Usto, suprotno onome što je tvrdila Komisija, žalitelj nije bio dužan podnijeti dokaz da ga je jedna od tih osoba stvarno identificirala jer takav uvjet nije predviđen člankom 3. točkom 1. Uredbe 2018/1725 kojim se samo zahtijeva da se može „utvrditi identitet” pojedinca.
- 62 Osim toga, kao što to proizlazi iz točke 66. pobijane presude, na internetskoj stranici ERCEA-e, opis otprilike 70 projekata koje je financirala ta agencija i čije su se institucije domaćini nalazili u Grčkoj sadržavao je više ključnih elemenata koji korisniku interneta omogućavaju da pronađe željene informacije, kao što su ime osobe zadužene za projekt ili ime institucije domaćina ili pak iznos financiranja.
- 63 Doista, priopćenje za medije koje se odnosi na navodna nezakonita djelovanja, poput prijave ili korupcije, može pobuditi određeni interes javnosti i navesti njegove čitatelje, osobito novinare, da istraže osobu na koju se odnosi priopćenje. U tom kontekstu, napor koji se sastoji od provođenja takvih pretraga na internetskoj stranici poput one ERCEA-e, pregledavanjem opisa oko 70 financiranih projekata koji se nalaze na toj stranici, zajedno s drugim internetskim pretragama koje vjerojatno omogućuju saznavanje imena i drugih identifikatora osobe na koju se odnosi sporno priopćenje za medije, očito nije nerazmjerni, tako da se rizik da će novinari ili druge osobe koje ne znaju njegovu profesionalnu karijeru utvrditi identitet žalitelja u smislu sudske prakse navedene u točki 51. ove presude ne može kvalificirati kao beznačajan.
- 64 Iz prethodnih razmatranja proizlazi da je Opći sud u točkama 49. i 87. pobijane presude počinio pogrešku koja se tiče prava time što je smatrao da utvrđivanje identiteta žalitelja ne može proizlaziti iz vanjskih ili dodatnih elemenata koji nisu obuhvaćeni postupanjem koje se stavlja na teret OLAF-u. Usto, Opći sud počinio je pogrešku koja se tiče prava prilikom pravne kvalifikacije činjenica koje su mu podnesene time što je u točki 68. te presude utvrdio da na temelju identifikatora iz spornog priopćenja za medije nije bilo po svemu sudeći moguće utvrditi identitet žalitelja, bilo na temelju jednostavnog objektivnog čitanja tog priopćenja, bilo pomoću sredstava koja „mo[že] po svemu sudeći upotrijebiti” jedan od čitatelja tog priopćenja.
- 65 Slijedom toga, Opći sud je u točkama 91. i 92. pobijane presude također pogrešno presudio da informacije sadržane u spornom priopćenju za medije nisu obuhvaćene pojmom „osobni podaci” iz članka 3. točke 1. Uredbe 2018/1725 i da se ta uredba ne primjenjuje u ovom slučaju.
- 66 U tim okolnostima valja prihvatiti prvi i drugi dio prvog žalbenog razloga.

2. Treći i četvrti dio prvog žalbenog razloga

- 67 S obzirom na ono što je utvrđeno u točki 65. ove presude, nije potrebno razmotriti treći i četvrti dio prvog žalbenog razloga jer se oni također odnose na osnovanost zaključaka iz točaka 91. i 92. pobijane presude.

B. Drugi žalbeni razlog

1. Argumentacija stranaka

- 68 Drugim žalbenim razlogom žalitelj osporava zaključak Općeg suda iz točke 106. pobijane presude, prema kojem se on nije mogao pozvati na povredu načela pretpostavke nedužnosti iz članka 9. stavka 1. Uredbe br. 883/2013 i koje je utvrđeno u članku 48. stavku 1. Povelje, u vezi s člankom 6. stavkom 2. EKLJP-a, s obzirom na to da njegov identitet nije bio utvrđen niti se njegov identitet mogao utvrditi na temelju spornog priopćenja za medije. Žalitelj smatra da je Opći sud u svakom slučaju počinio pogrešku koja se tiče prava time što je primijenio kriterije iz članka 3. točke 1. Uredbe 2018/1725 u okviru razmatranja postojanja eventualne povrede tog načela. Naime, dovoljno je da se identitet osobe može utvrditi bilo kojim sredstvom, neovisno o vremenu i troškovima potrebnima u tu svrhu.
- 69 Komisija zahtijeva da se drugi žalbeni razlog odbije osobito zato što povreda pretpostavke nedužnosti pretpostavlja da je identitet osobe koja se poziva na takvu povredu utvrđen ili da se njezin identitet može utvrditi, što ovdje nije slučaj.

2. Ocjena Suda

- 70 S obzirom na zaključak iz točke 65. ove presude, Opći sud počinio je pogrešku koja se tiče prava time što je u točki 106. pobijane presude utvrdio da identitet žalitelja nije bio utvrđen niti se njegov identitet mogao utvrditi na temelju spornog priopćenja za medije i da stoga nije mogao dokazati povredu svoje pretpostavke nedužnosti.
- 71 Stoga taj žalbeni razlog treba prihvatiti, a da nije potrebno razmotriti druge argumente istaknute u okviru drugog žalbenog razloga.

C. Treći žalbeni razlog

1. Argumentacija stranaka

- 72 Svojim trećim žalbenim razlogom žalitelj tvrdi da je Opći sud u točkama 157. i 169. pobijane presude očito iskrivio dokaz o povredi prava na dobru upravu iz članka 41. Povelje.
- 73 Kao prvo, žalitelj ističe da, suprotno utvrđenju Općeg suda iz točke 157. pobijane presude, iz samog čitanja OLAF-ova završnog izvješća proizlazi da su svi istraživači, a ne samo neki od njih, izjavili da su sudjelovali u projektu. Naime, u točki 2.3.3.2. tog izvješća izričito se navodi da je „deset istraživača koji su odgovorili na OLAF-ove upitnike potvrdilo da su sudjelovali u projektu MINATRAN”. Isto tako, iz iste točke 2.3.3.2. tog izvješća, prema kojoj „[m]eđutim, određeni istraživači nisu potvrdili ni troškove koje je [Aristotelovo sveučilište] prijavilo u njihovo ime, ni posjedovanje grčkog bankovnog računa”, kao i iz sažetka odgovora istraživača koji se nalazi u navedenom izvješću, proizlazi da je većina istraživača stvarno znala da su bankovni računi otvoreni na njihova imena i da su u njihovu korist izvršena plaćanja. Stoga, iako iz svih odgovora istraživača proizlazi da su svi znali da su njihova imena povezana s projektom, u spornom priopćenju za medije netočno se navodi da nijedan istraživač nije za to znao. Usto, ocjena Općeg suda prema kojoj se u tom priopćenju željelo reći „određene” istraživače korištenjem izraza „nijedan” predstavlja iskrivljavanje.

- 74 Kao drugo, kad je riječ o točki 169. pobijane presude, žalitelj ističe da iz točke 2.3.3.1. OLAF-ova završnog izvješća proizlazi da je jedino što mu se stavlja na teret, kao pokušaj ometanja istrage, činjenica da je samo jednom istraživaču poslao jednu elektroničku poruku. Čak i pod pretpostavkom da se slanje samo te poruke, u kojoj je tom istraživaču samo napomenuo da nije bio dužan odgovoriti na OLAF-ov upitnik, može kvalificirati kao pokušaj ometanja istrage, utvrđenje iz točke 169. pobijane presude, prema kojem je on „u više navrata kontaktirao određene istraživače”, predstavlja očito iskrivljavanje činjenica.
- 75 Prema Komisijinu mišljenju, Opći sud je u točki 157. pobijane presude pravilno presudio da OLAF u spornom priopćenju za medije nije priopćio netočne informacije kojima se iskrivljuju zaključci njegova završnog izvješća. U svakom slučaju, samo na temelju dovoljno ozbiljne povrede načela dužne pažnje može nastati izvanugovorna odgovornost Unije.
- 76 Usto, žaliteljeve argumente usmjerene protiv točke 169. pobijane presude također treba odbiti. Naime, kako bi potkrijepio navodno iskrivljavanje, žalitelj se poziva na određene posebne elemente OLAF-ova završnog izvješća, ne uzimajući u obzir činjenicu da drugi elementi koji se nalaze u tom istom izvješću upućuju na to da je također kontaktirao jednog istraživača kako bi ga obavijestio da nije dužan odgovoriti OLAF-u i drugog istraživača kako bi taj izmijenio svoje prvotne odgovore. Osim toga, OLAF je smatrao da je tijekom istog razdoblja spontano povlačenje ili izmjena odgovora koje su prvotno dali određeni istraživači pokazatelj da su ti istraživači primili poruke elektroničke pošte sličnog sadržaja.

2. Ocjena Suda

- 77 U točki 157. pobijane presude Opći sud je, među ostalim, utvrdio da iz spisa proizlazi da, time što je upotrijebio izraz „[n]ijedan od njih nije znao” u petom odjeljku spornog priopćenja za medije kako bi uputio na „određene istraživače”, OLAF nije priopćio netočne informacije koje bi iskrivile zaključke njegova završnog izvješća. U točki 169. te presude smatrao je, kad je riječ o navođenju navodnih „pokušaja” žalitelja da ometa istragu u četvrtom odjeljku tog priopćenja, da je, kao što to proizlazi iz OLAF-ova završnog izvješća, potonji tijekom svoje istrage utvrdio da je žalitelj u više navrata stupio u kontakt s određenim istraživačima i da je OLAF ta djelovanja smatrao preprekama svojoj istrazi.
- 78 Valja podsjetiti na to da, prema ustaljenoj sudskoj praksi Suda, iskrivljavanje mora očito proizlaziti iz sadržaja spisa, a da pritom nije potrebno provoditi novu ocjenu činjenica i dokaza (presuda od 25. srpnja 2018., *Orange Polska/Komisija*, C-123/16 P, EU:C:2018:590, t. 75. i navedena sudska praksa). Iskrivljavanje postoji kada je bez izvođenja novih dokaza ocjena postojećih dokaza očito pogrešna (presuda od 17. lipnja 2010., *Lafarge/Komisija*, C-413/08 P, EU:C:2010:346, t. 17. i navedena sudska praksa).
- 79 Osim toga, iako se iskrivljavanje dokaza može sastojati od tumačenja nekog dokumenta suprotno njegovu sadržaju, ono mora očito proizlaziti iz spisa podnesenog Sudu i pretpostavlja da je Opći sud očito prekoračio granice razumne ocjene tih dokaza. U tom pogledu nije dovoljno dokazati da bi dokument mogao biti predmetom tumačenja različitog od onog koje je usvojio Opći sud (presuda od 16. veljače 2023., *Komisija/Italija i Španjolska*, C-635/20 P, EU:C:2023:98, t. 127. i navedena sudska praksa).
- 80 S obzirom na tu sudsku praksu, činjenična utvrđenja Općeg suda u točki 157. i 169. pobijane presude mogla bi se osporiti samo ako bi se dokazalo da iz sadržaja spisa koji je podnesen Općem sudu očito proizlazi da su ta utvrđenja netočna.

- 81 Kao prvo, kad je riječ o točki 157. pobijane presude, žalitelj prigovara Općem sudu da je iskrivio i sporno priopćenje za medije i zaključke iz OLAF-ova završnog izvješća.
- 82 U tom pogledu valja podsjetiti na to da je OLAF u trećoj rečenici petog odjeljka spornog priopćenja za medije naveo da je „stupio u kontakt s određenim istraživačima koji su navodno sudjelovali u istraživačkom projektu”. Utvrđenje iz sljedeće rečenice, prema kojem „[n]ijedan od njih nije znao da je njegovo ime povezano s projektom, nisu imali saznanja o bankovnim računima koji su otvoreni na njihova imena niti su znali za bilo kakvu uplatu u njihovu korist” stoga treba shvatiti na način da se primjenjuje na sve istraživače s kojima je OLAF stupio u kontakt.
- 83 Stoga, s jedne strane, u navedenoj točki 157., tumačeći tu posljednju rečenicu spornog priopćenja za medije na način da je OLAF želio reći da određeni istraživači s kojima je stupio u kontakt nisu znali da su njihova imena povezana s projektom niti da su znali za bankovne račune koji su otvoreni na njihovo ime ili za bilo kakvu isplatu u njihovu korist, iako se sporno priopćenje za medije može shvatiti samo na način da se odnosi na sve istraživače koje je OLAF kontaktirao, Opći sud iskrivio je sadržaj tog priopćenja.
- 84 S druge strane, kad je riječ o navodnom iskrivljavanju zaključaka iz OLAF-ova završnog izvješća, valja istaknuti da iz navedenih zaključaka, koji se nalaze u točki 2.3.3.2. tog izvješća, proizlazi da je deset istraživača koji su navodno sudjelovali u istraživačkom projektu odgovorilo na OLAF-ov upitnik i da su „potvrdili da su sudjelovali u projektu MINATRAN”. Iz njega također proizlazi da „[m]eđutim, određeni istraživači nisu potvrdili ni troškove koje je [Aristotelovo sveučilište] prijavilo u njihovo ime, ni posjedovanje grčkog bankovnog računa”. U tim okolnostima, očito je da, suprotno onome što proizlazi iz spornog priopćenja za medije, nisu svi istraživači s kojima je OLAF stupio u kontakt znali da su njihova imena povezana s istraživačkim projektom, niti su svi znali za bankovne račune otvorene na njihovo ime ili za plaćanja u njihovu korist. Opći sud stoga je iskrivio zaključke navedenog konačnog izvješća time što je u točki 157. pobijane presude presudio da OLAF u petom odjeljku spornog priopćenja za medije nije objavio netočne informacije.
- 85 Kao drugo, kad je riječ o točki 169. pobijane presude, iz teksta točke 2.3.3.1. OLAF-ova konačnog izvješća, na koje se poziva žalitelj, proizlazi da mu se stavlja na teret, kao pokušaj ometanja istrage, da je poslao elektroničku poruku samo jednom istraživaču, dok se sporno priopćenje za medije apstraktno odnosi na više pokušaja ometanja. Međutim, nije očito da je OLAF u toj točki konačnog izvješća namjeravao iscrpno obuhvatiti pokušaje ometanja koji se stavljaju na teret žalitelju.
- 86 Stoga nije očito da je Opći sud iskrivio OLAF-ovo završno izvješće time što je u točki 169. pobijane presude utvrdio da je, kao što to proizlazi iz tog izvješća, OLAF tijekom svoje istrage utvrdio da je žalitelj u više navrata kontaktirao s određenim istraživačima i da je smatrao da ti akti predstavljaju prepreke njegovoj istrazi.
- 87 Iz toga slijedi da treći žalbeni razlog treba prihvatiti samo u dijelu u kojem je Opći sud odbio tužbeni razlog koji se temelji na povredi prava na dobru upravu kad je riječ o petom odjeljku spornog priopćenja za medije.

- 88 Budući da su prvi i drugi žalbeni razlog, kao i dio trećeg žalbenog razloga prihvaćeni, pobijanu presudu valja ukinuti u dijelu u kojem je Opći sud njome odbio tužbeni zahtjev kojim se traži da se Komisiji naloži naknada štete koja proizlazi iz OLAF-ove povrede obveza koje on ima na temelju Uredbe 2018/1725, povrede načela pretpostavke nedužnosti i prava na dobru upravu.
- 89 U preostalom dijelu žalbu treba odbiti.

VI. O tužbi pred Općim sudom

- 90 U skladu s člankom 61. stavkom 1. drugom rečenicom Statuta Suda Europske unije, ako je žalba osnovana, Sud nakon ukidanja odluke Općeg suda može konačno odlučiti o sporu ako stanje postupka to dopušta.
- 91 To nije slučaj u ovom predmetu.
- 92 Naime, Opći sud nije provjerio je li OLAF, time što je objavio sporno priopćenje za medije, povrijedio pretpostavku nedužnosti iz članka 9. stavka 1. Uredbe br. 883/2013 koja je utvrđena u članku 48. stavku 1. Povelje, u vezi s člankom 6. stavkom 2. EKLJP-a, niti jesu li u slučaju takve povrede ispunjeni uvjeti za izvanugovornu odgovornost Unije na temelju članka 340. UFEU-a.
- 93 U tim okolnostima, stanje postupka ne dopušta donošenje konačne odluke o sporu.

VII. Troškovi

- 94 Budući da se predmet vraća Općem sudu na ponovno odlučivanje, o troškovima ovog žalbenog postupka odlučit će se naknadno.

Slijedom navedenog, Sud (šesto vijeće) proglašava i presuđuje:

- 1. Ukida se presuda Općeg suda Europske unije od 4. svibnja 2022., OC/Komisija (T-384/20, EU:T:2022:273) u dijelu u kojem je njome Opći sud odbio tužbeni zahtjev kojim se traži da se Europskoj komisiji naloži naknada štete koja proizlazi iz toga što je Europski ured za borbu protiv prijevара (OLAF) povrijedio obveze koje ima na temelju Uredbe (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ te iz povrede načela pretpostavke nedužnosti i prava na dobru upravu.**
- 2. U preostalom dijelu žalba se odbija.**
- 3. Predmet T-384/20 vraća se Općem sudu Europske unije na ponovno odlučivanje.**
- 4. O troškovima će se odlučiti naknadno.**

Potpisi